

АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ГРАМАТИЧНОГО БЛОКУ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКА)

У статті визначено цілі та зміст професійно-орієнтованого навчання, висвітлено особливості викладання англійської мови студентам економічних спеціальностей у сучасних умовах розвитку суспільства, розкрито сутність методів викладання іноземної мови, які необхідні для успішного проведення заняття та досягнення поставленої мети.

Ключові слова: граматика; сучасна граматика; граматична компетенція; граматичні норми; лексичні норми; вміння; знання.

Актуальність дослідження. Система освіти в Україні передбачає сьогодні підготовку кваліфікованих спеціалістів із високим рівнем знання іноземної мови. Сучасні інтеграційні процеси обумовлюють не лише високий рівень професійних знань, а й високий рівень володіння іноземними мовами, зокрема англійською мовою. Знання професійної мови зазвичай неможливе без володіння граматичними нормами на практичному рівні, тобто використання граматичних кліше не замислюючись чому саме так, і це має бути згідно зі всесвітніми стандартами на високому академічному рівні, який визнаний у всьому світі. У сучасних умовах іноземне спілкування стає суттєвим компонентом професійної діяльності. Саме тому все більше уваги приділяється врахуванню фахової специфіки при вивченні іноземної мови, її спрямованості на реалізацію завдань професійної діяльності.

Аналіз публікацій. Останнім часом все більшу увагу приділяють питанням викладання іноземної мови за професійним спрямуванням. До цього числа належать відомі вітчизняні вчені, зокрема: Е. Мірошніченко, І. Онисина, Л. Котлярова, Г. Савченко, О. Петрашук, М. Задорожна, А. Ємельянова, О. Тарнопольський, Л. Манякіна, Л. Логутіна та ін. Зарубіжні дослідники теж приділяють велику увагу навчанню іноземної мови професійного спрямування: S. Burger, M. Wesche, M. Migneron, N. Cloud, F. Genesee, E. Hamayan, J. Crandall та ін.

Проблема професійно-орієнтованого навчання іноземної мови досліджувалась багатьма авторами, але, не зважаючи на це, її актуальність не втрачається й у наш час. Не зважаючи на те, що велика кількість науковців приділяють значну увагу питанням вивчення професійної англійської мови, фахової мови, методикам навчання мови, окремі методологічні питання викладання граматики для майбутніх економістів з урахуванням подальшого використання лише практичних норм не вивчено окремо.

Отже, метою статті є:

- ознайомлення студентів з основними поняттями сучасної граматики англійської мови;
- практичне вживання мови та формування мовленнєвих навичок і вмінь;
- формування вмінь оперування граматики;
- розвиток граматичної компетенції студентів, яка є складовою мовної компетенції;
- практичне застосування отриманих знань, умінь і навичок з граматики.

На основі поставленої мети потрібно вирішити наступні завдання, а саме:

- проаналізувати сучасні підходи вчених щодо викладання граматики у контексті професійної іноземної мови;
- з'ясувати найефективніші підходи щодо викладання практичних аспектів граматики за професійним спрямуванням на основі досвіду іноземних науковців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оволодіння граматичною компетенцією розглядається як процес, необхідний студентам для вивчення іноземної мови та подальшого професійного зростання. Оволодіння граматичною компетенцією здійснюється у відповідності до основних теорій мовленнєвої діяльності та комунікації. Організація навчального процесу з вивчення граматики англійської мови передбачає максимальне врахування потреб, інтересів та особистісних характеристик студента, який виступає як повноправний учасник процесу навчання, побудованого на принципах свідомого партнерства і взаємодії з викладачем, що безпосередньо пов'язано з розвитком самостійності студента, його творчої активності та персональної відповідальності за результати навчання.

Вивчення граматичних особливостей мовних одиниць допомагає студентам зрозуміти закономірності їхнього функціонування і взаємодії в процесі комунікації. При цьому приходиться глибоке розуміння того, яким чином мова використовується для цілей комуні-

кації, підкреслюється пріоритет використання певних мовних засобів, які забезпечують успішне використання мови для досягнення певних комунікативних цілей. В центрі уваги знаходиться людина з її конкретними комунікативними намірами. Комунікація для неї не тільки обмін інформацією. Комунікація неможлива без висловлення емоцій, почуттів, відношень. За допомогою засобів граматики англійської мови можна висловити різні прагматичні установки для досягнення комунікативних цілей тих, хто спілкується.

Концепція подання граматичного блоку для студентів економічних спеціальностей така: від простого до складного, нанизуючи кожен наступну тему на попередню базу, при цьому повністю ми відходимо від загальноприйнятого подання граматики, оскільки будь-яка філологічна підготовка передбачає першу тему «Артиклі», в нашому випадку перша тема починається з банального дієслова «бути», далі Present Continuous (теперішній тривалий час), для того, щоб студенти могли сказати, що відбувається зараз, а тема «Артиклі» вважається неважливою темою, яка зовсім не впливає на зміст речення.

Паралельно з вивченням граматики вивчають лексичні норми, тобто у них іде професійна лексика, шляхом вивчення професійних тем, знов таки починаємо за принципом від простого до складного, тобто розпочинаючи з «форм бізнесу» і переходимо до «макроекономічних ознак». Студенти, вивчаючи теми, беруть участь у дискусіях – це активне використання лексики, і знов таки практичне використання граматичних одиниць.

У наш час економіст користується іноземною мовою насамперед у процесі пошуку та обробки нової професійно значущої інформації, при роботі з аутентичними текстами з фахової літератури, періодичними виданнями, монографіями, статтями, довідковою літературою; тому переважна більшість інформаційних ресурсів Інтернет та інших пошуково-бібліотечних баз даних англійської мови; окрім того, іноземна мова необхідна в ході усної мовленнєвої діяльності для забезпечення обміну інформацією у ситуаціях обговорення проблем професійного характеру на конференціях, семінарах, зустрічах, у процесі наукової співпраці. Також робочою мовою переважної більшості міжнародних конгресів залишається англійська мова.

При викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням викладач має зацікавити студента. Найбільшу зацікавленість студенти виявляють, коли матеріал побудовано на основі обраної ними спеціальності, що стимулює вивчення іноземної мови, підвищуючи і розширюючи їхні професійні знання. Роль викладача полягає у створенні сприятливих дидактичних умов для освоєння навчально-професійного матеріалу, мотивації та стимулювання інтелектуального розвитку та креативності студентів.

Проаналізувавши вчених, граматика вивчається за ОПП, студенти повинні:

1) знати:

- мовні форми, властиві для офіційного та розмовних реєстрів академічного і професійного мовлення;
- широкий діапазон словникового запасу, що є необхідним в академічній та професійній сферах;
- граматичні структури, що є необхідними для розуміння і продукування широкого кола текстів у академічній та професійній сферах;

2) вміти:

- спілкуватись з колегами на професійні теми англійською мовою;
- активно використовувати набуті знання у професійних ситуаціях;
- організувати роботу, працювати у команді;
- отримувати інформацію та працювати з нею.

Висновки. На сьогоднішньому етапі розвитку суспільства, яке дедалі швидше інтегрує у міжнародний простір, вивчення іноземних мов, а особливо англійської, стає надзвичайно важливим. Особливо це стосується майбутніх економістів, фінансистів, які в силу нинішньої актуальності своєї професії покликані не лише проявляти високий професіоналізм, але й забезпечувати потреби сьогодення – можливості співпрацювати з іноземними партнерами, інвесторами тощо. Тому, вищі навчальні заклади повинні приділяти особливу увагу викладенню граматики англійської мови професійного спрямування, що має свою специфіку та особливості. Застосування новітніх технологій, вдало підібраний матеріал, який включав би в себе усі необхідні аспекти, правильно визначений метод викладення матеріалу, а головне, вміння донести його до слухача – запорука успішно проведеного заняття з англійської мови.

Список використаних джерел:

1. Корнева З. М. Концептуальні засади створення підручника в експериментальній методиці навчання іноземних мов / З. М. Корнева // Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля. – Серія «Педагогіка і психологія». – 2011. – № 1 (1). – С. 79–83.
2. Крат О. І. Компоненти системи навчання іноземної мови професійного спрямування через зміст професійної діяльності / О. І. Крат // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – Серія «Педагогіка і психологія». – 2011. – № 2 (2). – С. 69–74.
3. Поляков О. Г. Профильно-ориентированное обучение английскому языку / О. Г. Поляков // Иностранные языки в школе. – 2004. – № 3. – С. 6–11.
4. Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Тарнопольський О. Б. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою : посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 288 с.

А. Р. Мкртчян,
старший преподаватель,
ЧНУ им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

**АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ГРАМАТИЧНОГО БЛОКУ НА ЗАНЯТТЯХ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКА) ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ**

В статье определены цели и содержание профессионально-ориентированного обучения, отражены особенности преподавания английского языка студентам экономических специальностей в современных условиях развития общества, раскрыта сущность методов преподавания иностранного языка, которые необходимы для успешного проведения занятия и достижения поставленной цели.

Ключевые слова: *грамматика; современная грамматика; грамматическая компетенция; грамматические нормы; лексические нормы; умения; знания.*

A. R. Mkrtchyan,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

**ASPECTS OF TEACHING THE BLOCK OF GRAMMARS
IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES (ENGLISH) FOR ECONOMIST STUDENTS**

The article defines the objectives and content of professionally-oriented training, the features of teaching English to students of economic specialties in modern conditions of development of society, the essence of foreign language teaching methods which are necessary for the successful conduct of the classes and achieve your goal.

Key words: *grammar; modern grammar; grammatical competence; grammatical rules; lexical rules; skills and knowledge.*

Рецензенти: *Гришкова Р. О.,* д-р пед. наук, професор;
Шерстюк Л. В., канд. пед. наук, доцент.

© Мкртчян А. Р., 2018

Дата надходження статті до редколегії 10.05.2018